

GÜNLÜK ORTADOĞU BÜLTENİ

24 ARALIK 2009

IRAK

- Irak'ta, Çinli CNPC, Malezyalı Petronas ve Fransız Total konsorsiyumuyla, Halfaya petrol sahasının geliştirilmesi için ön anlaşma imzalandı. Petrol Bakanlığı sözcüsü Asım Cihad, CNPC, Petronas ve Total konsorsiyumu ile Bağdat'ta düzenlenen törenle ön anlaşma imzalandığını, konsorsiyumun, şu anda Halfaya'da günlük 3,100 varil olan üretimi 13 yılda günlük 535 bin varile çıkarmayı planladığını açıkladı. Halfaya petrol sahası 4,1 milyar varil petrol rezervine sahip bulunuyor. Konsorsiyumla yapılan 20 yıllık anlaşmanın Irak Bakanlar Kurulu tarafından da onaylanması gerekiyor. *(Türkmeneli Tv)*
- Irak İnsan Hakları Bakanı Vicdan Mikail Salim, Cenova Anlaşmaları'nın Halkın Mücahitleri Örgütü'ne uygulanmayacağını söyledi. Salim, örgüt üyelerine sadece İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi İlkeleri'nin uygulanacağını belirtti. Irak Başbakanı Nuri El Maliki, daha önce örgüte ait Eşref Kampı'nın boşaltılacağını açıklamıştı. *(Iran Daily)*
- Musul'da St. Thomas olarak da bilinen tarihi Mar Toma Kilisesi yakınlarında, bir el arabasına saklanan bombanın patlaması sonucu 2 kişi hayatını kaybederken 5 kişi de yaralandı. *(Aswat Al Iraq)*

- Kimliği belirsiz silahlı kişilerin polis memuru Mustafa Muhammet Emin Allahverdi'yi açtıkları ateş sonucu öldürdüğü bildirildi. Olaya tepki gösteren Türkmen siyasi yetkililer Türkmenleri savunacak yasal bir silahlı gücün kurulmasını istedi. Hayatını kaybeden polis memurunun cenaze törenine çok sayıda Türkmen yetkili katıldı. Irak Türkmen Cephesi Yürütme Kurulu Üyesi ve Kerkük Sorumlusu Erşat Salihi yaptığı açıklamada, Türkmenleri koruyacak bir yasal silahlı gücün oluşturulmasında büyük fayda olduğunu ifade etti. Salihi Irak hükümetine yaptığı çağrıda, Türkmen milleti tarafından kurulan Türkmen Kurtuluş Ordusu'nu yeniden kurulmasını istedi. Salihi, Yetmişli yıllarda kurulan ve seksenli yıllara kadar aktif bir rol üslenen Türkmen Kurtuluş Örgütü'nün yeniden canlandırılmasını talep etti. *(TürkmeneliTv)*
- Misan İl Meclisi Başkanı Hüseyin El Muhammedavi, İran kuvvetlerinin Fekke petrol sahasında 11 ve 13 numaralı iki petrol kuyusuna İran bayrağı astıklarını açıkladı. Pazartesi günü, Irak Parlamento sözcüsü Ali El-Dabbag, İran kuvvetlerinin kısmen çekildiğini açıklamıştı. *(Aswat Al Iraq)*
- Ebu Garip'te kimliği belirlenemeyen bir kişinin saldırısı sonucu 4 polis hayatını kaybetti. Kontrol noktasında gerçekleşen saldırıda susturuculu silah kullanıldığı açıklandı. *(Aswat Al Iraq)*
- Irak Parlamentosu Savunma ve Güvenlik Komisyonu, Bağdat'ta meydana gelen bombalı saldırılarla ilgili final raporunu gelecek hafta duyuracağını açıkladı. Raporda, savunma ve güvenlikten sorumlu görevlilerin sorguları da yer alacak. Savunma zafiyetinin nedenleri, serbest kalan mahkumlarla ilgili araştırmalar, komşu ülkelerin katkısı gibi konuların da raporda yer aldığı bildirildi. *(Al Sumaria)*
- Irak Cumhurbaşkanı Yardımcısı Tarık El Haşimi yaptığı açıklamada, İran'a, Irak topraklarından çekilme ve iç meselelerini Irak'a taşımama çağrısında bulundu. *(Al Sumaria)*
- Irak'ın güneyinde 126 aşiret, İran'a karşı bir tugay oluşturma kararı aldı. Tugay, Irak kuvvetleri Fekke Petrol Sahası'nın geri alınması için başarılı olamazsa görev yapacak. Tugayın, bir milis gücü ya da terörist örgüt olmadığı, ulusal bir aşiret gücü olduğu belirtildi. *(Al Sumaria)*

- İran'ın Bağdat Büyükelçisi Hasan Kazımi Kummi; İran Hükümeti'nin, Fekke Petrol Sahası konusunu Ortak Komite'ye bırakma kararı aldığını duyurdu. Büyükelçi ayrıca İran'ın Irak topraklarına girmediğini, ayrıca petrol kuyularının 1974'de Irak-İran komisyonu tarafından bulunduğunu, sınır belirleme çalışmaları nedeniyle bir yıl konunun beklediğini ve ardından da savaş çıktığını belirtti. Kummi, İran kuvvetlerinin, sınırdaki petrol kuyusuna 100 metre uzaklıkta konuşlandığını ekledi. (Aswat Al Iraq)
- Irak'ta yapılan yeni petrol ihalelerinden sonra, OPEC ve Körfez ülkelerinin bu durumdan rahatsız olabileceği belirtiliyor. Bunun da Ortadoğu'da istikrarsızlığa neden olabileceği düşünülüyor. (Deutsche Welle)(Lebanon Daily Star)
- Iraklı petrol işçilerinin ve güvenlik güçlerinin, ülkenin güneyindeki İran ile tartışmalı petrol kuyusu sahasına hala giremedikleri bildirildi. Irak'ın İran sınırına yakın 24 petrol kuyusu bulunurken, tartışmalı petrol kuyusu ile ilgili sorun çözülmezse, İran'ın diğer kuyulara da el koyabileceği iddia ediliyor. (www.kerkuk.net)
- ABD Ordusu'ndan yapılan açıklamada, Fekke Petrol sahasındaki gelişmelerin belli bir mesafeden takip edildiği belirtildi. Konuyu, Irak'ın diplomatik temaslarla çözebileceği ve ABD'nin müdahalede bulunmayacağı ifade edildi. (Aswat Al Iraq)
- Irak Dışişleri Bakanı Hoşyar Zebari, parlamentoda İran kuvvetlerinin Irak topraklarına girmesiyle ilgili soruları yanıtlayacak. Zebari'nin parlamentoda dinlenmesi oylanarak kabul edildi. (Aswat Al Iraq)
- Diyala'da Uyanış Konseyi üyesi Adnan Mousarhed ve koruması bombalı saldırı sonucu hayatını kaybetti. (Aswat Al Iraq)
- Dün öğleden sonra Bağdat'ın çeşitli yerlerinde, Şii'ler'e yönelik beş farklı saldırı sonucu 5 kişi hayatını kaybederken, 44 kişi de yaralandı. Şii'ler, Aşure Günü'nü kutluyorlardı. Pazar günü de Bağdat ve Kerbela'da pek çok Şii'nin, Hz. Hüseyin'i anma etkinliklerine katılması bekleniyor. (BBC)

- İngiltere Başbakanı Gordon Brown, Irak Savaşı ile ilgili olarak açılan araştırma komitesine çağrıldı. Ancak Brown, gelecek yıl yapılacak seçimlerden önce gitmeyeceğini açıkladı. Soruşturmayı yürüten komite bazı bakanların da dinlenmesini, seçimlerin sonrasına bıraktı. (*Guardian*)
- Irak Hükümeti'nin hazırlattığı rapora göre, geçen sene içinde pek çok kişi hakkında yolsuzluk iddiaları nedeniyle tutuklama kararı çıkarıldı. Ancak şimdiye kadar sadece bir kısmı yakalanabildi. Buna göre aranan 630 kişiden sadece 97'si tutuklandı. 630 kişiden 211'inin Irak Petrol Bakanlığı'ndan olduğu belirtiliyor. Bu kişilerin çoğunun Irak dışına çıktığı tahmin ediliyor. 1,552 kişi hakkındaki kararlar da kanunun değiştirilmesi nedeniyle düştü. Rüşvet, görevi kötüye kullanma, zimmete geçirme en çok işlenen suçlar arasında. Pazar günü de Eski Ulaştırma Bakanı Yardımcısı rüşvet suçundan 8 yıl hapis cezası aldı. (*Reuters*)
- BM Genel Sekreteri Ban Ki-moon, BM Irak Temsilcisi olarak, Polonyalı Jerzy Skuratowicz'yı atadı. Skuratowicz, BM Kalkınma Fonu'nun Batı ve Orta Afrika'daki Koordinatör Yardımcılığı'nı yürütüyordu. 63 yaşındaki Skuratowicz'nin ayrıca akademisyenlik kariyeri ve Ortadoğu ile ilgili pek çok yayını bulunuyor. (*xinhuanet*)

İRAN

- İran güvenlik güçleri, İsfahan'da toplanan protestocularla çatıştı. Ayetullah Hüseyin Ali Muntezari'nin yasını tutan kalabalık "Yeşil Hareket" lehine sloganlar atarken, polis göstericilere müdahale etti. 50'den fazla kişinin tutuklandığı bildirildi. (*Al Jazeera*)
- Bu ay içinde Tahran tarafından yayımlanan listede, ABD hapishanelerinde tutulduğu iddia edilen 11 İranlı yer aldı. Listede Mekke'de hac sırasında kaybolan nükleer çalışmalar yapan bir bilim adamı, Türkiye'de kaybolan eski Savunma Bakanı ve Kanada'da nükleer teknoloji elde etmeye çalıştığı iddiasıyla tutuklanan kişiler yer aldı. Listedeki kişilerin Avrupa'da yakalanıp, ABD'ye götürüldüğü ve İran'la yapılacak pazarlıklarda kullanılmak istenildiği düşünülüyor. (*Tehran Times*)

- Çin'in BM Güvenlik Konseyi'ndeki temsilcisi La Yifan, verdiği röportajda, İran'a daha fazla zaman verilmesi ve daha fazla çaba sarf edilmesi gerektiğini söyledi. (*Tehran Times*)
- Haziran ayındaki cumhurbaşkanlığı seçimleri sırasında İran'da tutuklanan Fransız Akademisyen Clotilde Reiss'in yargılaması, İran Devrim Mahkemesi'nde devam ediyor. Kefaletle serbest bırakılan ve halen Fransa Büyükelçiliği'nde kalan Reiss, casuslukla suçlanıyor. Yasadışı olarak İran topraklarında kalmak, izinsiz gösterilere katılmak, büyükelçilik için istihbarat toplamak sayılan suçlar arasında. Fransa, serbest bırakılması için garanti istiyor; ancak Tahran suçlamaların ağırlığı nedeniyle bunu kabul etmiyor. İran Cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinecad, Reiss'in serbest bırakılmasının Fransa'nın tavrına bağlı olduğunu söylemişti. (*Iran Daily*)
- Bolivya Devlet Başkanı Eva Morales, İran'la ilişkilerine yönelik açıklamaları "sömürgeci davranış" olarak niteledi. ABD Dış İşleri Bakanı Hillary Clinton, daha önce Venezüella ve Bolivya'ya İran'la ilişkileri konusunda iki kere düşünmeleri gerektiğini söylemişti. Morales," anti-emperyalist ve devrimci ülkelerle ilişkilerimizi sürdüreceğiz", dedi. (*Iran Daily*)
- İran, uluslararası yaptırım tehdidine yönelik olarak, benzin üretimi için petrokimyasal rafinerileri geliştirme kararı aldı. Daha önce ABD Temsilciler Meclisi, İran'a benzin sağlayan yabancı şirketleri engellemeye yönelik bir karar almıştı. (*Iran Daily*)
- İran'ın Bağdat Büyükelçisi Hasan Kazimi Kummi, İran-Irak ticaret hacminin 2009 yılında 5 milyar doları aştığını ve hedeflerinin 10 milyar dolar olduğunu açıkladı. (*Aswat Al Iraq*)
- İran Savunma Bakanı Ahmed Vahidi, Savunma Bakanlığı'na bağlı İran Elektronik Sanayi Şirketi'ni (SAİRAN) ziyareti sırasında, İran'lı uzman ve bilim adamları tarafından dizaynı gerçekleştiren ve inşa edilen İran'ın yeni nesil uydusu olan "Tolu" uydusunun yakın gelecekte görücüye çıkacağına bilgisini verdi. İran Savunma Bakanı, Şiraz Elektronik Sanayi Şirketi (SAİRAN) ülkenin radar ve elektronik sanayisinin kutbunu oluşturduğunu, bu yönde ise savunma alanında olmak üzere ülkenin pek çok radar ve bağlı teçhizatlarını temin etmekte başarılı olduğunu kaydetti. (*Mehrnews*)

- İran Ulusal Polis Şefi Tuğgeneral İsmail Ahmadi Mukadam, Ayetullah Hüseyin Ali Muntazari'nin ölümü ardından başlayan gösteriler için, "Eğer son verilmezse, sert bir şekilde bastırılacak", dedi. (Reuters)
- ABD Genelkurmay Başkanı Oramiral Mike Mullen, İran'ı nükleer silah geliştirmekten alıkoymak için askeri güç kullanma seçeneğinin olması gerektiğini, ancak bunun etkilerinin sınırlı olabileceğini söyledi. (www.kerkuk.net)
- İran Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Ramin Mihmanperest, İran'a 1 Ocak'a kadar süre tanınmasının kabul edilmeyeceğini vurgulayarak nükleer yakıt takası için Tahran'ın önerisine 5+1 (BM Güvenlik Konseyi üyeleri+Almanya) grubunun yanıtını beklediğini belirtti. (IRNA)
- Rusya Dışişleri Bakan Yardımcısı Aleksı Baradafkin, Moskova'da basın mensuplarına yaptığı açıklamada, Rusya'nın S-300 savunma sistemi anlaşmasını iptali için bir nedeni olmadığını belirtti. (IRNA)
- İran Cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinecad, ABD Başkanı Barack Obama'nın beklentileri karşılayamadığını söyledi. Obama, başkan seçildiğinde İran'a el uzatacaklarını söylemişti. (Reuters)

İSRAİL-FİLİSTİN

- Hamas İsrail'in Alman arabulucu ile gönderdiği tutuklu değişimi teklifini değerlendireceğini açıkladı. İsrail'in teklifinin temelinde İsrail askeri Gilad Şalit'e karşılık 100 ila 130 arası Filistinli tutuklunun serbest bırakılması; fakat ülke dışına ya da Gazze'ye gönderilmeleri, Batı Şeria'ya geri dönmemeleri yatıyor. Hamas ise tüm tutukluların evlerine dönebilmesini istiyor. (Haaretz)

- Kadima Partisi'ndeki tartışmalar adeta bir savaşa dönüştü. Partinin iki numaralı ismi Şaul Mofaz Parti Başkanı Parti'den 14 Knesset üyesinin Likud Partisi'ne geçme için Likud ile müzakerelere girmeleri üzerine Tzipi Livni'nin liderlik vasıfları taşımadığını ve partililer tarafından geleceğin lideri olarak görülmediğini iddia etti. (*Haaretz*)
- İsrail'i, yılbaşındaki Gazze saldırılarında savaş suçu işlemekle suçlayan Goldstone Raporu'nun ardından İsrail Savunma Kuvvetleri ve Dışişleri Bakanlığı ülkenin imajını düzeltmek için işbirliği yapıyor. Bu hafta ilki düzenlenen seminere birçok diplomat ve asker katıldı. (*Jerusalem Post*)
- Hamas sözcüsü Fevzi Barhum, başkanlık süresi bitmiş olan Mahmut Abbas'ın, başkanlık koltuğunda oturduğu müddetçe yeni bir intifadanın başlamasına kesinlikle izin vermeyeceğini ilan etmekle, direnişe düşmanlığını ve her türlü ilahi ve beşeri kanunun, hukuk ve sözleşmenin güvence altına aldığı Filistin halkının direniş hakkına karşı olduğunu da herkese duyurmuş olduğunu ifade etti. (*Palestine Information Center*)

MISIR

- Arap Birliği Başkanı ve Mısır Dışişleri Eski Bakanı Amr Musa 2011'de yapılacak seçimlerde aday olmayacağını açıkladı. Muhtemel bir aday olarak gösterilen Musa, şansının olmadığını düşündüğünü ifade etti. Hüsnü Mübarek'in oğlu Cemal Başkanlığa en yakın aday olarak görülüyor. (*Al Arabiyya*)
- Mısır ve Rusya imzalamayı düşündükleri Serbest Ticaret Antlaşması için 2010'nun ilk çeyreğinde müzakerelere başlayacaklarını açıkladılar. (*Egypt Daily News*)
- Mısır dün Refah sınır kapısını Mısır hastanelerinde tedavi görmek isteyen Filistinli hastalara açtı. Sınır 2 gün boyunca geçişe açık kalacak. (*Egypt Daily News*)

SURİYE

- Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ve Suriye Başbakanı Naci Otri, dün Şam'da Suriye-Türkiye işadamları forumunun açılışını yaptı. Forum, iki ülke arasında yürütme programları ve gerçek ortaklık konsolidasyonuna dayanan stratejik kural ve ilkeler koyulmasını hedefliyor. Otri, forumun Suriye ve Türkiye arasında, gücünü, bakış açısını ve kalıcılığını iki ülkeyi ve halkı bir araya getiren tarihi, sosyal ve kültürel bağlardan alan entegrasyon, ortak çıkar ve karşılıklı yarar temellerine dayanan stratejik işbirliği kurulmasının önemine vurgu yaptı. Recep Tayyip Erdoğan ise "Suriye ile örnek alınan bir işbirliği modeli oluşturuyor ve Ortadoğu'da sağlıklı yapıyı kurmaya çalışıyoruz", diye konuştu. "Bugün el ele çalışarak tarihi bir adım atıyoruz. İki ülke arasında gerçek bir yakınlık var" diyen Başbakan Erdoğan, Suriye ve Türkiye'nin komşu olmanın yanı sıra aynı kültür havzasında aynı tarih ve değerleri paylaşan kardeşler olduklarına vurgu yaptı. (SANA, Suriye Resmi Haber Ajansı)
- Suriye-Türkiye Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi'nin başkent Şam'da düzenlediği 1. Toplantıları kapsamında Suriye Resmi Haber Ajansı SANA ile Türk Anadolu Ajansı Arasında İşbirliği Protokolü imzalandı. Söz konusu işbirliği protokolü, iki ülke resmi haber ajansları arasında haber ve fotoğraf alışverişinin yanı sıra değişik alanlarda işbirliğini öngörüyor. (SANA, Suriye Resmi Haber Ajansı)
- Türkiye-Suriye Yüksek Düzeyli Stratejik İş Birliği Konsey Toplantısı için Suriye'de bulunan Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Suriye Devlet Başkanı Beşşar Esad ile yaptığı görüşmenin ardından ortak bir basın toplantısı düzenledi. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Suriye ile İsrail arasındaki dolaylı barış görüşmelerinde her iki tarafın istemesi durumunda ara bulucu olacaklarını; aksi durumda durumdan vazife çıkarmak gibi bir niyetlerinin olmadığını söyledi. (Haaretz)

LÜBNAN

- Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ile katıldığı konferans sırasında Suriye Cumhurbaşkanı Beşşar Esad, Lübnan Başbakanı Saad Hariri'nin Suriye ziyaretini iade edeceğini, fakat bunu doğru zamanda gerçekleştirmek istediğini ve Lübnan'dan henüz bir davet almadığını söyledi. (*Haaretz*)
- Falanj Partisi'nde Direniş silahları konusu yeniden gündeme geldi. Parti Anayasa Mahkemesi'nde Kabine Bildirisi'nin 6. maddesine karşı dava açacağını açıkladı. 6. Madde, Lübnan'ın ordusu, halkı ve Direniş olmak üzere tüm gerekli araçları kullanarak topraklarını özgürleştirmesini öngörüyor. Hizbullah ise Direniş'in meşruiyetinin hiçbir partinin onayına bağlı olmadığını söyledi. (*Now Lebanon*)
- Lübnan Başbakanı Saad Hariri, Suriye ile Şebaa Çiftlikleri sorununu çözüp artık sabit sınırlara ulaşmanın gerekli olduğunu açıkladı. (*Daily Star*)

YEMEN

- Yemen'in doğusundaki Şabva kentinde sabaha karşı, El-Kaide üyesi olduklarından şüphelenilen kişilere bir hava operasyonu düzenlendi. Düzenlenen saldırıda 34 kişi öldü. Saldırıda esas olarak iki yerel El-Kaide liderinin hedef alındığı bildirildi. Arap Yarımadası El-Kaide örgütünün lideri Nasır El-Vayşi'nin de iki üst düzey liderle beraber ölenler arasında olduğu bildirildi. (*Al Arabiya*)

AFGANİSTAN-PAKİSTAN

- Pakistan'ın kuzeybatısındaki Peşaver kentinde bir intihar bombacısı tarafından düzenlenen saldırıda 4 kişi öldü 11 kişi yaralandı. Saldırı Peşaver'in işlek Mall Road caddesinde bir ordu ve polis kontrol noktasının yakınında gerçekleşti. Görgü tanıkları saldırıyı düzenleyenlerin iki kişi olduğunu bildiriyor. (*Dawn Gazetesi, Pakistan*)

- Pakistan Talibani'nin üst düzey komutanı Veliür Rahman, ABD'nin Afganistan'a asker göndermesine karşılık kendilerinin de binlerce militanı Afganistan'a gönderdiklerini söyledi. Bu konuya Associated Press ile yaptığı kapsamlı bir röportajda değinen Rahman, ayrıca Pakistan devletinin ABD'ye desteğini sona erdirmesi halinde tekrar kardeşleri olacağını belirtti. Rahman'ın sözlerine rağmen Afganistan'daki ABD Askeri sözcüsü Albay Wayne Shanks sınırda önemli bir militan hareketliliği tespit edilmediğini ifade etti. (*The Nation, Pakistan Gazetesi*)